

Прилагане от ЕС на
**правата на интелектуална
собственост:**
резултати на границите на ЕС и
на вътрешния пазар на ЕС през 2021 г.

декември
2022 г.

**Прилагане от ЕС на правата на интелектуална
собственост:
резултати на границите на ЕС и на вътрешния
пазар на ЕС през 2021 г.**

Кратко изложение

След постигането на споразумение през 2020 г. Генерална дирекция „Данъчно облагане и митнически съюз“ и EUIPO публикуват съвместно годишен документ, в който се представят положените усилия и работата, извършена от всички органи в областта на прилагането на правата на интелектуална собственост (ПИС). В настоящото второ издание са представени данните за задържанятия на стоки, нарушаващи ПИС, и друга съответна информация, касаеща 2021 г.

Настоящият фактологичен документ, озаглавен „Прилагане от ЕС на правата на интелектуална собственост: резултати на границите на ЕС и на вътрешния пазар на ЕС, 2021 г.“, е изготвен въз основа на данните за задържанятия на границите на ЕС, докладвани от митническите органи на 26 от 27 държави членки ⁽¹⁾ чрез общата за ЕС информационна система за борба с фалшифицирането и пиратството (COPIS) ⁽²⁾, както и въз основа на данните за задържанятия в рамките на вътрешния пазар, докладвани от правоприлагащите органи на 21 от 27-те държави — членки на ЕС ⁽³⁾, чрез портала за правоприлагане в областта на ИС (IP Enforcement Portal, IPEP). Неговата цел е да предостави полезна информация в подкрепа на анализа на нарушенията на ПИС в ЕС и разработването на подходящи мерки за противодействие. В по-широк мащаб, той следва да предостави данни на създателите на политики на ЕС, чрез които те да разработят база данни за приоритетите и политиките.

⁽¹⁾ Липсват данни за задържанятия от Гърция за 2021 г.

⁽²⁾ Съгласно съответното митническо законодателство на ЕС (и по-специално Регламент (ЕС) № 608/2013) COPIS е общата за ЕС информационна система за борба с фалшифицирането и пиратството, която съдържа всички заявления за намеса и всички задържанятия. COPIS е единственият законен канал за обмен на информация между носителите на права и митническите органи.

⁽³⁾ Частта от вътрешния пазар на ЕС, която съответства на дадена държава членка, ще бъде наричана за краткост в целия документ „национален пазар на държавата членка“. Няма данни за задържанятия на националния пазар от страна на правоприлагащите органи на Австрия и Германия, първо, защото техните разпоредби не позволяват на полицията да извършва служебно изземвания на фалшифицирани или пиратски стоки на националния пазар и второ, поради факта, че те все още не са се присъединили към мрежата за предоставяне на данни. Освен това все още липсват данни за задържанятия през 2021 г. от националните пазари на Дания, Люксембург, Словения и Швеция, въпреки че липсата на техните данни за 2021 г. не променя по никакъв начин глобалната картина на тенденциите.

Задържания на границите на ЕС през 2021 г.

Годишният брой на задържанятия⁽⁴⁾ на стоки, за които се подозира, че нарушават право на ИС, от страна на митническите органи на границите на ЕС е леко увеличен през 2021 г. в сравнение с предходната година (от приблизително 70 000 през 2020 г. на приблизително 75 000 през 2021 г.). Броят на започнатите процедури също е повишен от приблизително 102 000 през 2020 г. на приблизително 124 000 през 2021 г. По отношение на броя на задържаните изделия може да бъде отчетено по-ясно развитие (от приблизително 27 милиона през 2020 г. до приблизително 42 милиона през 2021 г.), като дори се надвишава стойността отпреди пандемията от COVID-19 през 2019 г. Приблизителната стойност на задържаните изделия обаче е слабо увеличена (от приблизително 778 милиона евро на приблизително 806 милиона евро). Изместването на вида на задържаните продукти от скъпи към категории по-евтини продукти, както и намаляването на приблизителната стойност на единица в някои от категориите задържани изделия (както сред най-многобройните, така и сред най-скъпите), обясняват скромното увеличение на приблизителната стойност на задържаните през 2021 г. стоки. Това се случва въпреки огромното увеличение на броя на задържаните изделия през въпросната година, която е втората от пандемията COVID-19. Всички тези увеличения са отчетени въпреки липсващите данни за задържания на гръцката граница ⁽⁵⁾.

По отношение на броя на процедурите най-често срещаните подкатегории продукти са потребителските стоки (облекло и обувки, спортни и неспортни обувки) и луксозните стоки (чанти, портфейли и портмонета, парфюми и козметични продукти и ръчни часовници). По отношение на броя на задържаните изделия на първите пет позиции са подкатегиите, в които единичното изделие обикновено е с по-малък размер и стойност и които се транспортират главно в по-големи пратки, например в контейнери (опаковъчен материал, други стоки, аксесоари за мобилни телефони, играчки и други продукти за грижа за тялото). Що се отнася до приблизителната стойност на задържаните продукти луксозните, чието съответстващо оригинално изделие има висока единична стойност на вътрешния пазар на

⁽⁴⁾ Всяко задържане се нарича „случай“, като той включва редица отделни изделия, чийто брой може да варира от едно до няколко милиона и да обхваща различни категории стоки и различни носители на права. Митническите органи започват процедура по отношение на всеки носител на права по даден случай.

⁵ В исторически план това представляват между 5—6 % от задържанятия на фалшифицирани продукти на границата на ЕС по отношение на брой изделия и съответно приблизителна стойност.

дребно (по-специално поради включените марки), като часовници, дрехи, чанти, портфейли, портмонета и бижута, са начело в класацията, с необичаен продукт (аксесоари за мобилни телефони) между тях, което се дължи на големия обем задържани изделия от тази категория стоки.

Що се отнася до произхода на пристигащите в Европа изделия, които нарушават ПИС, на първо място според обемите е Китай, следван от Турция и Хонконг, Китай. Повечето категории стоки са предимно с произход от Китай. Освен това, сред идентифицираните ⁽⁶⁾ задържани стоки с произход от Китай, които нарушават права върху ИС, категорията на най-често задържаните стоки е опаковъчният материал. Сред стоките с произход от Турция преобладават дрехите, докато най-често задържаните изделия с произход от Хонконг, Китай, са етикети, маркировки и стикери.

По отношение на транспортните средства най-голям брой случаи на задържане през 2021 г. продължава да има при стоките, превозвани чрез пощенска и експресна куриерска услуга. Въпреки това, през последните няколко години случаите на задържане на стоки, транспортирани по пощата, непрекъснато намаляват, докато случаите на задържане на стоки, транспортирани чрез експресна куриерска услуга, нарастват. По отношение на броя на фалшифицираните изделия, задържанятия при превоз с морски и автомобилен транспорт все още представляват по-голямата част от всички задържани изделия, докато увеличение може да се отбележи при въздушния транспорт, експресните куриерски услуги и пощите.

И накрая, по отношение на видовете ПИС, нарушени от задържаните стоки, търговските марки (на Европейския съюз, национални и/или международни) продължават да бъдат най-често нарушаваният тип право.

Продуктите, докладвани като задържани на границата на ЕС поради нарушаване на права на ИС, обаче продължават да представляват през годините само малка част от предполагаемия брой фалшифицирани и пиратски стоки, които са навлезли на пазара на ЕС. Например, в сравнение с приблизителния обем на такива стоки в докладите на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) — EUIPO, изготвени относно незаконната

⁽⁶⁾ От подкатегиите на идентифицираните продукти е изключена тази на други стоки.

търговия, фалшифицираните стоки, задържани на границата на ЕС, представляват не по-малко от 0,73 % от приблизителната стойност на фалшифицираните стоки, преминали през границата през 2013 г., докато през 2016 и 2019 г. стойността представлява съответно най-малко 0,38 и 0,45 %.

Задържания в рамките на вътрешния пазар на ЕС през 2021 г.

Тенденцията на задържане на стоки, нарушаващи ПИС, на вътрешния пазар на ЕС се е увеличила през 2021 г. в сравнение с предходната година. Всъщност, според данните, докладвани от полицията, митниците и органите за надзор на пазара, броят на стоките, нарушаващи ПИС, докладвани като задържани през 2021 г. (53 милиона), е с приблизително 7 милиона по-голям от този през 2020 г. (46 милиона), което представлява годишно увеличение с 16 %. Това увеличение е налице въпреки факта, че някои от правоприлагащите органи на вътрешния пазар, които са докладвали през 2020 г., не са предоставили данни за 2021 г., и като се има предвид, че извършените от тях задържания през 2020 г. са незначителни. Въпреки това увеличение на броя на задържаните изделия приблизителната им стойност (приблизително 1,253 милиарда евро) е намаляла с 46 милиона евро, което представлява 3,5 % спад на годишна база, поради изместването на видовете задържани подкатегории към подкатегории на по-евтини продукти.

Както по отношение на броя на задържаните изделия, така и по отношение на приблизителната стойност делът на държавите членки на челните шест места в класацията е над 95 % от общите задържания на вътрешния пазар през 2021 г. Италия ясно води с почти 62 % по отношение на броя на изделията и с над 63 % по отношение на приблизителната стойност. Франция, Нидерландия, Испания и Унгария също се класират сред първите шест позиции както по брой изделия, така и по приблизителна стойност, докато Португалия и Гърция се нареждат на края на класацията съответно по отношение на броя на задържаните изделия и приблизителната стойност.

Подкатегорията „Други стоки“ е на първо място при първите пет подкатегории продукти по отношение на броя изделия, докладвани като задържани в рамките на вътрешния пазар на ЕС, следвана от „Цигари и етикети“, „Маркировки и стикери“ и в по-малка степен — от „Облекло“ и „Аудио-/видеоапарати“. По отношение на приблизителната им стойност група от

четири подкатегории („Текстил“, „Облекло“, „Аудио-/видеоапарати“ и „Неспортни обувки“) заема водеща позиция със сходни общи проценти, следвана от подкатегорията „Цигари“.

Накрая, търговските марки са най-нарушаваните ПИС при задържаните стоки на вътрешния пазар на ЕС (над 93 % от задържаните изделия). Има нарушаване и на други видове ПИС на вътрешния пазар, като авторски права (при около 6 % от задържаните изделия) и дизайни (при около 0,7 %).

Общи данни за задържанятия през 2021 г.: обобщени данни на границите на ЕС и на вътрешния пазар на ЕС

Обемът на задържаните и неосвободени фалшиви изделия в ЕС през 2021 г. е приблизително 86 милиона изделия⁽⁷⁾. Това показва значително увеличение с почти 31 % на броя на докладваните като задържани и неосвободени изделия в сравнение с 2020 г. (66 милиона изделия). Приблизително 62 % от тях са задържани на вътрешния пазар, а останалата част — на границите на ЕС.

Приблизителната стойност на задържаните фалшиви стоки в ЕС възлиза на над 1,9 милиарда евро. Тази стойност представлява намаление от около 3 % в сравнение с предходната година въпреки увеличението на броя на изделията. Това противоречие съвпада с цялостната картина на задържанятия на фалшифицирани стоки на вътрешния пазар, както беше обяснено по-горе. През 2021 г. почти 65 % от общата стойност на задържаните изделия представляват задържания в рамките на вътрешния пазар, а останалата част е резултат от задържания на границите на ЕС. Тези проценти са в съответствие с процентите през 2020 г.

Десетте държави членки, докладвали най-голям брой задържания, съставляват почти 97 % по обем и над 93 % по приблизителна стойност на изделията. Италия отбелязва най-големия индивидуален дял по обем — с над 39 % от общия обем на задържанятия, а по приблизителна стойност — над 41 %.

(7) Общите данни за задържанятия не съответстват точно на данните за задържанятия на границата на ЕС плюс данните за задържанятия на вътрешния пазар на ЕС, тъй като фалшифицираните стоки, задържани на границата на ЕС, които обаче по-късно са освободени, не се записват в общите резултати.

Като цяло, петте най-често срещани подкатегории на идентифицирани задържани продукти според броя на задържаните изделия в целия ЕС са „Опаковъчен материал“, „Цигари“, „Етикети, маркировки, стикери“, „Облекло“ и „Играчки“. Тези пет подкатегории представляват над 53 % от продуктите, за които е докладвано. По отношение на приблизителната стойност на докладваните изделия водещите подкатегории идентифицирани продукти са „Облекло“, „Часовници“, „Аудио-/видеоапарати“, „Текстил“ и „Неспортни обувки“. Тези пет подкатегории представляват почти 54 % от приблизителната стойност на докладваните задържания през 2021 г.

*Прилагане от ЕС на правата на интелектуална собственост:
резултати на границите на ЕС и на вътрешния пазар на ЕС през 2021 г.*